

FREDNINGSNÆVNET FOR ØSTSJÆLLAND

c/o Retten i Roskilde

Ved Ringen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 24 97 21 45, e-mail: oestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-ØSJ-21-2023

Den 13. december 2023

Afgørelse

**truffet den 13. december 2023 af
Fredningsnævnet for Østsjælland
vedrørende forslag om delvis ophævelse af
Overfredningsnævnets afgørelse
af 21. august 1947 om fredning vedrørende Lyndby Strand
ved Hornsherredvej i Lejre Kommune**

Sagens baggrund

Ved e-mail af 19. juni 2023 har Lejre Kommune anmodet Fredningsnævnet for Østsjælland om at ændre Overfredningsnævnets afgørelse af 21. august 1947 vedrørende Lyndby Strand ved Hornsherredvej i Lejre Kommune, så fredningen ophæves for så vidt angår følgende ejendomme: Hornsherredvej 164, 170, 172, 176, 178, 180 og 182, 4070 Kirke Hyllinge, matr.nr. 4o, 4n, 4m, 4h, 4g, 4aa og 4f Lyndby by, Lyndby.

Ved Overfredningsnævnets afgørelse af 21. august 1947 blev i alt syv ejendomme nord for Lyndby fredet. I dag er de syv ejendomme opdelt i ni matrikler, nemlig syv beboelsesejendomme og to matrikler til markareal. Fredningens formål er at bevare udsigten fra Hornsherredvej ud over Lejre Vig.

Lejre Kommune ønsker, at fredningen ophæves på de syv beboelsesejendomme, idet fredningens formål ikke er blevet opretholdt. Fredningen er derfor ikke relevant for de syv beboelsesejendomme.

Den røde markering på figuren nedenfor viser afgrænsningen af det areal, hvor Lejre Kommune ønsker at ophæve fredningen.

Beskrivelse af området

Det er oplyst, at det areal, hvor Lejre Kommune ønsker, at fredningen skal ophæves, er på ca. 4,27 ha.

Lejre Kommune har i sin e-mail af 19. juni 2023 til Fredningsnævnet givet følgende beskrivelse af området:

”

Arealet er beliggende nord for Lyndby. Siden fredningen blev gennemført i 1947, har området, hvor de 7 beboelsejendomme er beliggende, ændret væsentlig karakter, fra dengang at være dyrkede marker, til i 1967 at have beplantning og

bygninger på de fleste af matriklerne. Det afgrænsede areal er siden fredningens gennemførelse blevet omdannet fra dyrkede marker til sommerhusejendomme, og til sidst til ejendomme med helårsbeboelse.

Ejendommene bliver derfor i dag, brugt på samme måde som ejendommene beliggende nord for området, Lyndby Nord. Området nord for det fredede område er ikke fredet. De to områder adskiller sig i dag ikke fra hinanden, i forhold til både bebyggelse, beplantning m.m., og det er derfor ikke tydeligt, at de 7 beboelsesejendomme syd for Lyndby Nord er omfattet af en udsigtsfredning.

Arealet syd for de omtalte beboelsesejendomme (matr.nr. 4a og 4z Lyndby By, Lyndby), er et landbrugsareal, hvor fredningens formål fortsat er opretholdt. Arealet henligger fortsat som et åbent areal uden bebyggelse eller væsentlig høj beplantning, og det er fortsat muligt at se ud over Vigen set fra vejen på denne del af det fredede område. Der vil derfor stadig være sikret en udsigt mellem landevejen Borrevejle – Frederikssund (Hornsherredvej) og Lejre Vig, som fredningen har til formål at bevare, hvis fredningen ophører på de 7 beboelsesejendomme.

”

Det er ikke oplyst, om Lejre Kommune har foretaget en miljøvurdering af konsekvenserne af kommunens forslag om delvis ophævelse af fredningen.

Sagsbehandlingen i fredningsnævnet

Fredningsnævnet for Østsjælland indkaldte til et offentligt møde om Lejre Kommunes forslag af 19. juni 2023 om delvis ophævelse af fredningen. Fredningsnævnet udsendte indkaldelser til ejerne af de syv beboelsesejendomme, Lejre Kommune, Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Nationalpark Skjoldungernes Land med flere. Indkaldelsen blev annonceret i Statstidende for den 12. september 2023 og på fredningsnævnets hjemmeside www.fredningsnaevn.dk. I indkaldelserne og i annonceringerne var anført en frist for, hvornår eventuelle skriftlige bemærkninger i anledning af forslaget skulle være fredningsnævnet i hænde.

Det offentlige møde blev afholdt den 1. november 2023, og der blev i umiddelbar forlængelse af det offentlige møde foretaget besigtigelse af det omhandlede areal. Fredningsnævnets juridiske sekretær har udarbejdet et referat af det offentlige møde.

Fredningsnævnet har under sagens behandling bestået af dommer Linda Lauritsen (formand) og af Niels Boye Jakobsen (udpeget af Miljøministeren) og af Aage Krogsdam (udpeget af kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune).

Synspunkter

Lejre Kommune har til støtte for sin anmodning om delvis ophævelse af fredning vedrørende Lyndby Strand ved Hornsherredvej i Lejre Kommune anført følgende i sin e-mail af 19. juni 2023:

” ...

1. Da fredningen blev gennemført ved Overfredningsnævnets kendelse den 21. august 1947, godkendte man samtidig at i alt 5 af ejendommene måtte bebygges. En bygning på hver af de 5 ejendomme, ville tage den udsigt, som fredningen ønskede at bevare. De 5 ejendomme, burde derfor ikke være blevet taget med i fredningens afgrænsning i 1947, da bebyggelse ville spolere den udsigt man ønskede at bevare med fredningen. Bebyggelse på ejendommene er således i strid med fredningens formål, der er at holde arealerne mellem landevejen Borrevejle – Frederikssund (Hornsherredvej) og Lejre Vig fri for bebyggelse og beplantning, således at udsigten over fjorden ikke forringes.

2. Jf. Naturbeskyttelseslovens § 1 *”Loven skal medvirke til at værne om landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet”*. Fældning, beskæring eller opstamning af den eksisterende beplantning, sådan som Fredningsnævnet for Østsjælland har truffet afgørelse om i 2022 på de 7 beboelsesejendomme og som skal genskabe en mindre udsigt ud over Vigen set fra vejen, kan have negative konsekvenser for naturen med dens bestand af vilde dyr og planter og deres levesteder.

3. Allerede i 1973 er arealet med beboelsesejendommene beplantet, og størstedelen af den eksisterende beplantning er dermed minimum 50 år gammel. Beplantningen er således en integreret del af biodiversiteten i området. Derudover vil der naturligt have indfundet sig et dyre- og planteliv på ejendommene, som også grænser op til natura 2000-område nr. 136 for Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Det kan derfor ikke udelukkes at beskæring, fældning m.v. af den eksisterende beplantning på de 7 beboelsesejendomme kan få negative konsekvenser for områdets biodiversitet, og potentielt beskadige/ødelægge levesteder for både dyr og planter.

4. Hvis der etableres udsigtskiler, ved fældning, beskæring eller opstamning af beplantningen imellem de eksisterende bygninger på de enkelte beboelsesejendomme, sådan som Fredningsnævnet for Østsjælland har truffet afgørelse om i 2022, vil udsigten fra vejen stadig været begrænset. Der vil først være en reel udsigt fra vejen og ud over vigen, når man kommer hen til markarealet (matr.nr. 4a og 4z Lyndby By, Lyndby), som fremstår åbent uden væsentlig høj beplantning.

5. Der vil fortsat være en del af området som forbliver fredet (matr.nr. 4a og 4z Lyndby By, Lyndby), og hvor formålet med fredningen fortsat er opretholdt,

således at udsigten mellem landevejen Borrevejle – Frederikssund (Hornsherredvej) og Lejre Vig er sikret.

6. De 7 beboelsesejendomme adskiller sig ikke fra ejendommene der er beliggende lige nord fra fredningen og som ikke er fredede. Ejendommene nord for fredningen er blevet bebygget omkring samme tid som ejendommene inden for fredningen. De har dermed udviklet sig på samme måde igennem tiden. Ejendommene nord for fredningen er en del af Lyndby By, og de er beliggende i byzone inden for lokalplan nr. 6.02 for Lyndby Nord. Se bilag 3 luftfotos som viser områdets udvikling.

7. Landskabsfredninger er oftest større, uforstyrrede landskaber. I dette tilfælde er landskabsfredningen en mindre fredning, der allerede da fredningen blev gennemført og man godkendte bebyggelse på ejendommene, ikke opfylder formålet med fredningen, da både beplantning, bygninger, m.m. hindrer udsigten fra landevejen Borrevejle – Frederikssund (Hornsherredvej) og Lejre Vig.

8. Formålet med fredningen er gået tabt på grund af områdets udvikling. Beplantning og bebyggelse har igennem mange år ikke været reguleret af fredningen og dennes formål. Området har derfor udviklet sig således, at der ikke har været udsigt fra Hornsherredvej og udover Vigen siden 1986, hvor Overfredningsnævnet første gang bemærkede og kommenterede på udviklingen.

9. Fredningsnævnet har gennem tiden meddelt mange dispensationer til bebyggelse på de 7 beboelsesejendomme. Bebyggelsen der blev givet tilladelse til på fredningstidspunktet og den bebyggelse der efterfølgende er meddelt dispensationer til på ejendommene, har spoleret den udsigt, som fredningen har til formål at bevare.

10. Grundejerne der bor på Hornsherredvej, må have en rimelig forventning om at de kan opsætte støjafskærmning ud mod Hornsherredvej, da vejen er meget trafikeret og støjende.

11. En ophævelse af fredningen vil ikke skabe præcedens for evt. fremtidige ønsker om ophævelse af fredningen på andre dele af Lyndby Strand fredningen, da arealet med de 7 beboelsesejendomme adskiller sig fra matr.nr. 4a og 4z Lyndby By, Lyndby, som stadig opfylder fredningens formål.

...”

Kommunens repræsentanter har på det offentlige møde uddybet kommunens anbefaling. Formand for kommunens udvalg for trafik, miljø og byggeri, Bjørn Lykke Sørensen og udvalgsmedlem Jens Kr. Jensen har støttet kommunens forslag. Sidstnævnte har supplerende blandt andet udtalt, at der må udvises samfundsmæssige hensyn, så det bliver

tilladt at opsætte lydisolerende hegn ud mod Hornsherredvej, og at man kan ophæve denne fredning mod at frede et andet areal. Desuden bruger kommunen for mange ressourcer på denne fredning, og i øvrigt har Roskilde Amt tidligere anbefalet, at fredningen kunne ophæves.

Miljøstyrelsens repræsentant har under det offentlige møde anbefalet, at fredningsnævnet ikke følger Lejre Kommunes forslag om delvist at ophæve fredningen. Der er hos Miljø- og Fødevareklagenævnet en klar praksis om, at ophævelse eller delvis ophævelse af en eksisterende fredning kun sker yderst sjældent, og kun hvis der foreligger meget tungtvejende samfundsmæssige hensyn, eller hvis fredningen har mistet sit indhold, som for eksempel hvis et fredet træ er gået ud. Ingen af disse betingelser er til stede i denne sag. Hvis denne fredning ophæves delvist, vil der blive skabt en uheldig præcedens. Manglende overholdelse af en fredning kan ikke begrunde ophævelse af en fredning. I øvrigt har fredningsnævnet i sine dispensationssager i 2022 foretaget konkrete vurderinger i forhold til nyt byggeri, tidligere byggeri samt bevoksning.

Danmarks Naturfredningsforening har i sin mail af 2. november 2023 anført følgende som en uddybning af de synspunkter, foreningen anførte på det offentlige møde:

” ...

Det helt særlige og afgørende for fredninger er, at de i princippet skal gælde for evigt.

Det skal være sådan, at fredninger bliver stående, selvom f.eks. kommunernes planlægning ændrer sig, eller hvis en ny grundejer eller et byråd synes en fredning er irriterende, eller hvis kommunen ikke ønsker at bruge ressourcer på pleje eller tilsyn med en fredning.

Derfor har det gennem mange år været en meget fast praksis, at fredninger kun kan ændres eller ophæves, hvis tungtvejende samfundsmæssige hensyn kræver det. Eller hvis fredningen erstattes af en ny fredning, som helt klart er bedre for naturen eller landskabet eller de andre fredningsværdier i området.

Og denne praksis er meget fast, fordi det har væsentlig principiel betydning, og fordi en imødekommelse i en enkelt sag kan få en meget betydelig og meget uheldig præcedensvirkning.

Lejre kommune har i nyere tid flere gange forsøgt at få ophævet dele af fredninger – bl.a. fredningen ved Ledreborg, samt Hvalsø-Kisserup fredningen. Kommunens forslag er hver gang blevet afvist.

Er der så i denne sag tale om tungtvejende samfundsmæssige hensyn, som kunne begrunde en delvis ophævelse af fredningen? Nej, det er der ikke. Det, der her er

tale om, er, at fredningen er blevet misligholdt og ignoreret gennem en lang årrække, dels i forbindelse med byggesagsbehandlingen i den daværende Bramsnæs kommune, dels af de grundejere, som har bygget til og plantet på ejendommene uden at overholde de bestemmelser, som er tinglyst på ejendommene, og som man derfor er forpligtet til at kende og overholde. Det har bl.a. betydet, at man i mange tilfælde har berøvet fredningsnævnet muligheden for at påvirke placering og udformning af bebyggelse, omfanget af beplantning m.v. forud for etableringen af ny bebyggelse eller beplantning.

Nu argumenterer kommunen så i fredningsforslaget for, at fordi fredningens formål ikke er respekteret, så er den ikke længere relevant. Det skal altså med andre ord belønnes, at man i årevis har ignoreret fredningen. Denne tankegang er efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse helt uacceptabel.”

...

”På de ejendomme, som er involveret her, har fredningsnævnet så valgt at lovliggøre stort set al den bebyggelse, som har fundet sted uden fredningsnævnets tilladelse – og et flertal i nævnet har samtidig stillet vilkår om, at der etableres udsigtskiler mellem husene ved fjernelse og beskæring af beplantning. Dette er altså udtryk for en meget venlig og imødekommende behandling af de tilfælde, hvor der er etableret ulovlige forhold på ejendommene. Og samtidig en markering af, at fredningen skal respekteres, og at der stadig med simple og rimelige indgreb kan opnås visse udsigter, som er i overensstemmelse med fredningens oprindelige formål.

Fredningsnævnet og Overfredningsnævnet var ved fredningens tilblivelse i 1947 ganske klar over, at der ville blive bygget på ejendommene. Dengang fremgik det af naturfredningsloven, at fredningsnævnet i fredningssager skulle søge at opnå enighed med ejerne, og ”...virke for at opnå en orden, der ikke medfører nogen udgift for det offentlige til erstatnings udredelse”. Derfor var det ikke realistisk for fredningsnævnet dengang at kræve, at der slet ikke måtte bygges på ejendommene. Men det var slet ikke – som kommunen anfører - en fejl, at ejendommene kom til at indgå i fredningen. Det var tydeligvis både fredningsnævnets og Overfredningsnævnets opfattelse, at der på ejendommene også efter disses bebyggelse – efter fredningsnævnets nærmere godkendelse - ville være vigtige udsigtskiler, hvor man kunne se fjorden fra vejen. Og det er stadig relevant.

Fredningsnævnet har nu truffet en række afgørelser om ejendommene. Danmarks Naturfredningsforening er enig med fredningsnævnets flertal i, at genetablering af udsigtskiler på ejendommene er yderst relevant og rimelig. Og dermed også, at fredningen fortsat tjener et relevant formål, selvom husene er blevet større, og udsigterne fra vejen dermed er blevet forringet mere, end man på fredningstidspunktet kunne forudse. De udsigtskiler, der kan genskabes, har efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse ganske klart en værdi.

Hvis man nu omvendt forestillede sig, at fredningsnævnet fulgte forslaget om at ophæve fredningen på ejendommene, så ville man skabe en præcedens for, at man bare i en årrække skal overtræde en fredning, og så bagefter gå efter at få fredningen ophævet. Og hvis man ophæver en del af en fredning, uden at der foreligger tungtvejende samfundsmæssige hensyn, vil det skabe en præcedens, som vil svække hele fredningsinstituttet, og svække alle landets fredninger. Dette vil efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse være en uacceptabel vej at gå, da det ville være et fuldstændigt grundskud mod selve fredningssystemets mening.

Det er derfor Danmarks Naturfredningsforenings påstand overfor fredningsnævnet, at det foreliggende fredningsforslag skal afvises fuldt og helt, både af principielle grunde og af konkrete grunde.

...”

Ejerne af de ejendomme, der er omfattet af Lejre Kommunes forslag, har under det offentlige møde og under besigtigelsen anbefalet fredningsnævnet at følge Lejre Kommunes indstilling om at ophæve fredningen på det pågældende areal. Ejerne har blandt andet gjort gældende, at det vil skade naturen og ressourcerne at beskære og fælde. Det vil også gå ud over biodiversiteten. De udkigskiler, som ønskes skabt, giver alene et øjebliksbillede, når man kører på landevejen. Det er en vej med meget trafik og tung trafik, og der er sket flere ulykker. Vejsvinget er farligt, og bilisterne skal holde øjnene på vejen. Der må kunne laves en fredning et andet sted. I øvrigt kan man ikke se vandet fra vejen. Der er behov for lydisolering ind til boligerne. Hækkene skærmer for trafikstøjen, og det er ikke rimeligt at forhindre ejerne i at skærme af for larmen fra trafikken. Trafikstøj er et alvorligt samfundsmæssigt problem.

Vibeke Hansen, matr. nr. 4f, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 182, har i mail af 10. november 2023 supplerende anført, at trafikstøj er et alvorligt samfundsmæssigt problem og medfører stress, forhøjet risiko for hjertekarsygdomme, diabetes med videre. Der er udarbejdet en national vejstøjsstrategi. Udsigtskilerne på Hornsherredvej 164-182 gør det umuligt for lodsejerne at beholde eller etablere afskærmning mod Hornsherredvej. Vejen er blevet meget trafikeret, og der køres også med tung trafik, blandt andet til rensningsanlægget lige over for ejendommene. Der er derfor tale om ”tungtvejende samfundsmæssige hensyn”, der berettiger til, at ejendommene på Hornsherredvej 164-182 bør tages ud af fredningen.

Lonni Østergaard, ny ejer af matr. nr. 4aa, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 180, har i mail af 10. november 2023 anført, at vejen nu er blevet en hovedtrafikåre mellem Frederikssund og Roskilde med et meget større trafiktryk i dag, end da fredningen blev lavet. Hastighedsbegrænsningen er 60 km/t på vejen, men ingen kan kigge ind i udsigtskilerne uden at sætte trafiksikkerheden i fare. Derudover er trafikstøjen fra vejen så høj,

at der nærmere burde laves støjmur i stedet for at lave åbne kiler ned over de enkelte grunde. Ophævelse af fredningen vil ikke skabe præcedens, idet der er mulighed for udsigt fra Hornsherredvej både umiddelbart før og efter udsigtsfredningen, og fordi der lige ved siden af det fredede område ligger en større vej med tung trafik med høj hastighed (60 km/t), ligesom der er givet dispensationer, lige siden fredningen blev vedtaget.

Fredningsnævnets bemærkninger

Sagen om fredning af arealer på Hornsherredvej ved Lyndby Strand blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening i 1943. Fredningsnævnet afsagde kendelse den 27. august 1946. Overfredningsnævnet stadfæstede den 21. august 1947 i det væsentlige fredningsnævnets afgørelse.

Overfredningsnævnets afgørelse af 27. august 1946 har efter sin ordlyd til formål at bevare udsigten fra landevejen ud over Lejre Vig.

Forud for Overfredningsnævnets afgørelse af 27. august 1946 var der under sagens behandling allerede givet dispensation til at opføre et sommerhus på hver af ejendommene matr. nr. 4m, 4n og 4g, alle af Lyndby by, Lyndby, således at tegning til husene og deres nærmere beliggenhed forinden opførelsen skulle godkendes af fredningsnævnet, ligesom yderligere beplantning af grundene kun måtte finde sted efter fredningsnævnets godkendelse. På matr. nr. 4o Lyndby by, Lyndby, var allerede opført et hus på baggrund af Statsministeriets dispensation i 1942 fra 100 meter byggelinjen på betingelse af, at bebyggelsen ikke dækkede udsigten fra vejen ud over søen. Ligeledes var der på matr. nr. 4h Lyndby by, Lyndby, allerede opført bebyggelse.

Ved Overfredningsnævnets afgørelse af 27. august 1946 blev matr. nr. 4a, 4o, 4n, 4m, 4h og 4f-g, alle af Lyndby By, Lyndby, fredet. Af afgørelsen fremgår følgende om de enkelte ejendomme: *"Paa matr. Nr. 4a forbydes enhver Bebyggelse og Beplantning. Paa Matr. Nr. 4o og 4h maa yderligere Bebyggelse eller Forandring af den bestaaende kun finde sted med Fredningsnævnets Samtykke. Paa Matr. Nr. 4n, 4m og 4f-g maa ingen Bebyggelse finde sted, dog at de de paagældende Ejere af Nævnet den 12/6 1945 meddelte Dispensationer fra Byggeforbudet fremdeles er gældende. Yderligere Beplantning af de 5 sidstnævnte Ejendomme uden Fredningsnævnets Godkendelse er forbudt, ligesom de paagældende Ejere er pligtige til efter Nævnets Anvisning at holde den nuværende eller fremtidige Beplantning saaledes nede, at den ikke hindrer Udsigten ud over Vigen".*

Ved Overfredningsnævnets afgørelse af 31. august 1957 blev der givet tilladelse til ejeren af matr. nr. 4f, Lyndby by, Lyndby, til at opføre et hus. Ligeledes blev der givet ejeren af matr. nr. 4g Lyndby by, Lyndby, tilladelse til at opføre et hus foruden det hus på matr. nr. 4g, Lyndby by, Lyndby, som der tidligere var givet tilladelse til, og som nu var udstykket som matr. nr. 4aa, Lyndby by, Lyndby. For begge de nye huses vedkommende var

tilladelsen betinget af, at fredningsnævnet, før opførelsen blev påbegyndt, skulle godkende placeringen på grunden samt tegninger og beskrivelse af husene. For den nye bebyggelse på matr. nr. 4g, Lyndby by, Lyndby, blev det desuden bestemt, at mirabelhækken langs vejen og i det sydlige skel skulle fjernes og ikke måtte erstattes af andet hegn i større højde end 1 ½ meter, og at der på den plane del af grunden nærmest vejen ikke måtte plantes træer eller anbringes andet, som kunne hindre den frie udsigt over vigen, og at skråningen ikke måtte tilplantes med noget, der kunne hindre udsigten over vigen.

Fredningsnævnet har efterfølgende i flere tilfælde fået forelagt ansøgninger om dispensation til nyopførelser samt ansøgninger om lovliggørelse.

Overfredningsnævnet har den 22. september 1986 i J. nr.: 565/44-1/86 vedrørende matr. nr. 4m Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 172, givet dispensation til opførelse af en garage og udtalte følgende: *"Som følge af bebyggelserne og den nu høje beplantning på både Deres ejendom og naboejendommene er der på den pågældende vejstrækning ikke længere udsigt ud over vigen. ... Den del af fredningsområdet, hvori Deres ejendom ligger, fremtræder som bymæssig bebyggelse i sydlig forlængelse af Lyndby By. Gennem en meget lang årrække har fredningsmyndighederne ikke taget skridt til i denne del af fredningsområdet at regulere beplantningsforholdene under hensyn til fredningens formål. Det findes herefter ikke rimeligt, at fredningen skal hindre Dem i at opføre en garage i tilknytning til Deres helårsbeboelse."*

Fredningsnævnet gav den 13. december 2006 i FS 106/2005 tilladelse til at opføre en carport, en overdækket terrasse og et væksthuse/udhus på matr. nr. 4n, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 170. Nævnets flertal bemærkede, at man ud fra den af Overfredningsnævnet i 1986 anførte begrundelse vedrørende en garage på naboejendommen, matr. nr. 4m, Lyndby by, Lyndby, fandt det rettest at give dispensation fra fredningen. Samtidig henstillede fredningsnævnet til den nye kommunalbestyrelse, at den overvejer at rejse ny fredningssag til lovliggørelse af forholdene i området. Fredningsnævnets afgørelse blev påklaget til Naturklagenævnet.

Men Naturklagenævnet ændrede den 21. september 2007 under klagesagen vedrørende matr. nr. 4n, Lyndby by, Lyndby, i J.nr. NKN-121-00067 fredningsnævnets afgørelse af 13. december 2006. Naturklagenævnet gav dispensation til carporten og bemærkede, at den ansøgte carport - som er placeret mellem huset og vejen - i princippet ikke vil være udsigtshæmmende. Derimod gav Naturklagenævnet afslag til dispensation vedrørende udhuset/væksthuse og den overdækkede terrasse. Naturklagenævnets bemærkede, at disse bygninger er placeret således, at de kan hæmme udsigten over fjorden. Naturklagenævnet anførte videre, at "Uanset fredningen gennem en årrække måtte være misligholdt, finder Naturklagenævnet ikke, at dette forhold i sig selv kan begrunde opførelsen af denne bebyggelse, som i princippet strider mod fredningens formål". Endelig anførte Naturklagenævnet, at der ved denne afgørelse ikke var taget stilling til lovligheden af ejendommens plankeværk ud mod landevejen.

Efter Naturklagenævnets afgørelse af 21. september 2007 har fredningsnævnet haft lejlighed til at tage stilling til ansøgninger vedrørende alle syv ejendomme, der er omfattet af Lejre Kommunes forslag om at ophæve fredningen for disse ejendommers vedkommende.

Den 6. april 2016 gav fredningsnævnet i FN-ØSJ-2-2015 således tilladelse til, at der på matr. nr. 4g, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 178, kunne opføres et nyt hus, men ikke den ønskede garage. Nævnet lagde ved sin afgørelse vægt på, at det nye hus alene ville blive cirka 3,5 meter bredere end det sommerhus, der blev givet dispensation til i 1945, og som nu var nedrevet, og at denne forøgelse i bredden ikke ville være i strid med fredningens formål. Derimod fandt nævnet, at der ikke kunne gives dispensation til den ønskede garage, idet garagen ville forøge bygningsmassens bredde, således at der i ejendommens nordlige side ikke længere ville være noget udsyn fra vejen ud over fjorden. Det var under besigtigelsen på ejendommen oplyst, at kommunen overvejede at gennemføre et eftersyn af fredningen.

Den 6. april 2016 gav fredningsnævnet i FN-ØSJ-3-2015 også tilladelse til, at der på matr. nr. 4o, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 164, kunne opføres et nyt enfamiliehus på ejendommen, hvor en 98 m² stor bygning til feriekoloni og en 30 m² garage samtidig ville blive revet ned. Fredningsnævnet begrundede sin afgørelse med, at den nye bygning ville blive placeret langt fra vejen og nogle meter lavere i terrænet. På trods af at bygningen formentlig ville blive mere synlig fra vejen ved kirken, end det byggeri der skulle nedrives, var det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke var i strid med fredningens formål.

Den 29. april 2021 gav fredningsnævnet i FN-ØSJ-63-2020 tilladelse til, at der på matr. nr. 4m, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 172, kunne opføres et énfamiliehus og en garage til afløsning af et eksisterende enfamiliehus, et udhus og en garage. Fredningsnævnet lagde vægt på, at det ansøgte byggeri med de tilknyttede særlige vilkår ikke ville hindre den frie udsigt over Borrevejle Vig i større omfang end det nuværende byggeri. Som vilkår for tilladelsen stillede fredningsnævnet krav om, at det eksisterende udhus i ejendommens nordvestlige hjørne blev fjernet, og at beplantningen mellem Hornsherredvej og det nye hus' østlige side blev fjernet, og at al træagtig vækst mod ejendommens nordlige skel blev fjernet, alt med henblik på at genskabe en uhindret udsigt over fjorden. Endelig var det en betingelse for dispensationen, at det nye hus blev rykket længere mod øst end det gamle hus.

Den 6. juli 2022 behandlede fredningsnævnet i FN-ØSJ-29-2022 en ny ansøgning fra ejeren af matr. nr. 4m, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 172, vedrørende en carport med udhus. Fredningsnævnet gav tilladelse til nedrivning af den tidligere garagebygning og opførelse af en carport med udhus. Nævnet bemærkede, at da den nye bygning blev opført længere fra skellet end den tidligere garage, var det en betingelse for

dispensationen, at al udsigtshæmmende vækst mellem carportbygningen og det sydlige skel blev fjernet. Yderligere bemærkede fredningsnævnet, at de vilkår, der blev stillet i forbindelse med den dispensation, som blev givet under behandlingen af FN-ØSJ-63-2020 fortsat var gældende, herunder blandt andet, at al udsigtshæmmende vækst mod ejendommens nordlige skel skulle fjernes. Endelig bemærkede fredningsnævnet, at det under besigtigelsen blev aftalt, at Lejre Kommune skulle være ejeren behjælpelig med at vurdere, hvor meget der skulle fældes for at genskabe den uhindrede udsigt fra Hornsherredvej over fjorden.

Den 29. december 2022 traf fredningsnævnet afgørelse i en række sager på baggrund af Lejre Kommunes fredningseftersyn i området. Fredningsnævnet tilstræbte i overensstemmelse med sin tidligere praksis i denne fredning at etablere udsigtskiler, så udsigten over vigen set fra landevejen og den tilhørende dobbeltrettede cykelsti kunne bevares eller genoprettes. Fredningsnævnets afgørelser i disse sager blev truffet med dissens.

I FN-ØSJ-54-2022 vedrørende matr. nr. 4o, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 164 bestemte fredningsnævnet, at der skulle etableres en udsigtskile langs ejendommens nordlige skel og en udsigtskile langs ejendommens sydlige skel.

I FN-ØSJ-55-2022 og FN-ØSJ-61-2022 vedrørende matr. nr. 4n, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 170 gav fredningsnævnet lovliggørende dispensation til at bibeholde en familiehuse og skuret, der var opført midt på grunden langs ejendommens nordlige skel, ligesom der blev givet tilladelse til at opføre en ny tilbygning til ejendommen i forlængelse af huset mod sydøst. Derimod kunne fredningsnævnet ikke give tilladelse til, at der på den sydlige side langs den nye tilbygning blev opført et 10 meter langt og 2 meter bredt væksthus/udhus, idet denne bygningsdel ville hæmme for udsynet fra landevejen over vigen. Endelig kunne fredningsnævnet ikke give lovliggørende dispensation til midlertidigt at bibeholde udhuset/væksthuset, der ligger i forlængelse af huset. Nævnet udtalte i denne forbindelse sin misbilligelse af, at ejeren har valgt at negligere Naturklagenævnets afgørelse af 21. september 2007 (NKN-121-00067) vedrørende udhuset/væksthuset. Fredningsnævnet kunne heller ikke give lovliggørende dispensation til plankeværket langs Hornsherredvej med den højde og udformning, som plankeværket aktuelt har. Fredningsnævnet henviste til, at Naturklagenævnet i sin afgørelse af 21. september 2007 anførte, at man ved afgørelsen ikke havde taget stilling til lovligheden af plankeværket ud mod landevejen. Endelig bestemte fredningsnævnet, at der langs ejendommens nordlige skel og langs ejendommens sydlige skel skulle etableres udsigtskiler.

I FN-ØSJ-56-2022 vedrørende matr. nr. 4h, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 176 gav fredningsnævnet lovliggørende dispensation til at bibeholde en port, men bestemte, at der skulle etableres en udsigtskile langs ejendommens nordlige skel og en udsigtskile langs ejendommens sydlige skel.

I FN-ØSJ-57-2022 vedrørende matr. nr. 4g, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 178 gav fredningsnævnet lovliggørende dispensation til at bibeholde et skur, men ikke til at bibeholde en skydeport og ikke til at bibeholde højden af hækken ud mod Hornsherredvej, ligesom fredningsnævnet bestemte, at der skulle etableres en udsigtskile langs ejendommens nordlige skel og langs ejendommens sydlige skel.

I FN-ØSJ-58-2022 vedrørende matr. nr. 4aa, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 180 gav fredningsnævnet lovliggørende dispensation til at bibeholde boligen og garagen på ejendommen, men bestemte, at der skulle være en udsigtskile langs ejendommens nordlige skel og en udsigtskile langs ejendommens sydlige skel.

I FN-ØSJ-60-2022 vedrørende matr. nr. 4f, Lyndby by, Lyndby, Hornsherredvej 182 gav fredningsnævnet lovliggørende dispensation til at bibeholde boligen, garagen og carporten samt et eksisterende plankeværk langs Hornsherredvej. Nævnet bestemte, at der skulle være en udsigtskile langs ejendommens nordlige skel og en udsigtskile langs ejendommens sydlige skel og en udsigtskile mellem garagen og carporten/huset.

Fredningsnævnet er bekendt med, at de fleste af de afgørelser, fredningsnævnet traf den 29. december 2022, for tiden er under klagebehandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Fredningsnævnets afgørelse vedrørende Lejre Kommunes forslag om delvist at ophæve fredningen ved Lyndby Strand langs Hornsherredvej er ikke truffet i enighed.

Ét medlem af fredningsnævnet, Aage Krogsdam, udtaler:

”Fredningen fra 1947 af strækning langs Hornsherredvej er i dag uhensigtsmæssigt og er fra en svunden tid, hvor man kørte med hestevogne. Strækningen ud for de 7 ejendomme er faktisk kun 350 meter fra ejendommen nr. 164 til den sidste, hvor fredningen ophører. Det eneste sted, hvor det giver mening med at rydde træer og buske, således at der bliver frit udsyn mod fjorden er fra Lyndby Kirke og til den første ejendom nr. 164.

Formålet med fredningen er gået tabt på grund af området udvikling. Beplantningen og bebyggelse har igennem mange år ikke været reguleret for at kunne opfylde fredningens formål. Området har derfor udviklet sig på en sådan måde, at der ikke har været udsigt ud over fjorden og vigen fra Hornsherredvej siden 1986.

Manglende konsekvens fra skiftende Fredningsnævn, hvor der er givet den ene dispensation efter den anden, har ført til usikkerhed for beboerne om hvilke fredninger, der egentlig er gældende. Derfor vil en total affredning af området med de 7 parceller på ingen måde skabe præcedens.

I dag kører biler og motorcykler med 60-70 km i timen på stedet, og i de få sekunder det tager at passere de syv ejendomme, har føreren ikke tid til at kikke ud over fjorden. "Kør bil når du kører bil". Det er i hvert fald trafikikkerhedsmæssigt farligt. Hovedparten af bilisterne på strækningen er i øvrigt pendlere fra og til arbejde, og i de fleste biler er der kun føreren alene i bilen, ligesom der er mange lastbiler og store varevogne.

I dag taler alle (Folketing, region og kommuner) om at vi skal have mere skov, flere træer, mere biodiversitet, mindre CO2 udledning og mindre støj. Ved at kræve udkiks korridorer, fjerne hegn m.v. ved de 7 ejendomme, går Fredningsnævnet imod tidens krav fra politikere og befolkningen. Derfor siger jeg nej til at der skal fældes træer og buske på de 7 ejendomme.

I Naturbeskyttelseslovens paragraf 1 hedder det: "Loven skal medvirke til at værne om landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtig grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre og plantelivet".

Derfor vil fældning af træer og buske i de kiler, som Fredningsnævnets flertal imod min indstilling vedtog i november 2022, have negative konsekvenser for naturen med buske og planter, der giver levesteder for insekter, fugle og pattedyr. Samtidig med at de få meter brede udkiks kiler stadig begrænser udsynet og i hvert fald ikke giver bilisterne mulighed for at se fjorden.

Den gamle kommune Bramsnæs og Roskilde Amt foreslog i 2006 før kommunesammenlægningerne at området skulle affredes, og så gjorde man ikke mere fra Bramsnæs Kommunes og Roskilde Amts side, men sendte bolden videre til Lejre Kommune. Her har Lejre Kommune i 15 år ikke opfyldt sin tilsynspligt. Men så pludselig i 2021 kommer kommunens administration og ønsker at der på de 7 ejendomme skal fældes træer og buske og laves udkiks kiler. Det krænker min retsbevidsthed, at lodsejeren skal fælde en masse træer og buske – de har alle stort set mere eller mindre været i god tro. Og fældningen er i modstrid med hvad beboerne, kommunen og befolkningen ønsker".

Flertallet i fredningsnævnet, Linda Lauritsen og Niels Boye Jakobsen udtaler:

"Fredningens formål er udelukkende at bevare udsigten fra Hornsherredvej og den tilknyttede dobbeltrettede cykelsti ud over Lejre Vig.

Ophævelse af en fredning eller delvis ophævelse af en fredning kan efter praksis kun ske, når tungtvejende samfundsmæssige hensyn gør det påkrævet, eller hvis fredningen har mistet sin betydning.

Vi finder, at der i denne sag ikke er dokumenteret tungtvejende samfundsmæssige hensyn, der gør det påkrævet at ophæve fredningen for disse ejendomme. Hverken hensyn til støjafskærmning eller hensyn til ulemperne ved at skulle fælde eller beskære bevoksning i haverne eller andre hensyn taler med særlig vægt til støtte for, at en ophævelse af fredningen er påkrævet.

Vi medgiver, at fredningen igennem en årrække er blevet misligholdt, idet kommunen, som er den primære fredningsmyndighed, såvel som ejerne har misligholdt den fredningsafgørelse, som er tinglyst på ejendommene, hvorefter udsigten over Lejre Vig er blevet ganske begrænset.

Vi mener dog, at fredningsnævnet i de sager, som kommunen eller ejerne har forelagt for nævnet som dispensationsansøgninger, har taget hensyn til såvel ejernes interesse i at kunne udvikle ejendommene, som fredningens formål om at bibeholde udsigt over Lejre Vig ved at skabe nogle udsigtskiler, så der fortsat vil være mulighed for at have en vis udsigt fra Hornsherredvej og den tilknyttede dobbeltrettede cykelsti ud over Lejre Vig.

Derfor mener vi, at fredningen ikke har mistet sin betydning. Vi bemærker også, at det ville kunne skabe en uheldig præcedens, hvis den omstændighed, at en fredning ikke er blevet overholdt af ejer henholdsvis kommune kan medføre, at fredningen ophæves.

Yderligere bemærker vi, at der allerede i 1947, da Overfredningsnævnet traf afgørelse om fredning af arealet, var givet tilladelse til bebyggelse af flere af ejendommene. Overfredningsnævnet har alligevel fundet det væsentligt at frede udsigten over Lejre Vig, og Overfredningsnævnet indsatte konkrete vilkår for bebyggelse og beplantning for hver enkelt af de pågældende ejendomme. Fredningsnævnet og klagenævnet har siden – i det omfang kommunen eller ejeren har forelagt sager for fredningsnævnet – i hvert enkelt tilfælde truffet en konkret begrundet afgørelse om bebyggelse og beplantning med henblik på, at fredningens formål kunne overholdes.

Derfor mener vi, at der ikke er grundlag for at imødekomme Lejre Kommunes forslag om at ophæve fredningen på ca. 4,27 hektar af det område, der er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 21. august 1947 om fredning vedrørende Lyndby Strand ved Hornsherredvej.

Den omstændighed, at der i dag er mere og tungere trafik på Hornsherredvej end på fredningstidspunktet i 1947, og at der i dag er dårligere udsigt over Lejre Vig end på fredningstidspunktet, og at det tilgrænsende område mod nord ikke er omfattet af en fredning, kan efter vores opfattelse ikke føre til et andet resultat”.

Der træffes afgørelse efter flertallets bestemmelse.

Derfor tager fredningsnævnet ikke Lejre Kommunes anmodning om delvis ophævelse af fredningen vedrørende Lyndby Strand ved Hornsherredvej i Lejre Kommune til følge.

Overfredningsnævnets afgørelse af 21. august 1947 om fredning vedrørende Lyndby Strand ved Hornsherredvej i Lejre Kommune opretholdes derfor uændret.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Klage indgives skriftligt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet på en af følgende måder:

- e-Boks, hvor man skal vælge Nævnenes Hus som modtager,
- e-mail til mfkn@naevneneshus.dk, eller
- almindelig brevpost til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, att.: Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

Kopi til:

Lejre Kommune, post@lejre.dk og landzone@lejre.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Lejre lejre@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet, Lokalafdeling Roskilde, roskilde@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Lejre, lejre@dof.dk

Danmarks Nationalparker (skjoldunge), npskjold@danmarksnationalparker.dk

Lejre Museum, lejremuseum@romu.dk

Region Sjælland

Fredningsnævnets medlem, Aage Krogsdam

Fredningsnævnets medlem, Niels Boye